

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-45>

УДК 339.727

ОЦІНКА РОЛІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПОТОКІВ У ЗМІЦНЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ МІЖ УКРАЇНОЮ Й ІНШИМИ КРАЇНАМИ ЄС

ASSESSMENT OF THE ROLE OF INVESTMENT FLOWS IN STRENGTHENING ECONOMIC INTEGRATION BETWEEN UKRAINE AND OTHER EU COUNTRIES

Галуха Любов Юріївна

кандидат історичних наук, доцент,
Рівненський державний гуманітарний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5174-5286>

Пічугіна Юлія Валеріївна

кандидат економічних наук, доцент,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7862-8274>

Овандер Наталія Львівна

кандидат економічних наук,
Державний університет «Житомирська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4917-8876>

Halukha Liubov

Rivne State Humanitarian University

Pichugina Julia

Odesa I. I. Mechnikov National University

Ovander Nataliia

Zhytomyr Polytechnic State University

У статті досліджено роль інвестиційних потоків у процесі зміцнення економічної інтеграції між Україною та країнами Європейського Союзу (ЄС). Визначено, що інвестиційні потоки відіграють ключову роль в інтеграції України в європейський простір. Іноземні інвестиції допомагають Україні збільшувати свій економічний потенціал, підвищувати конкурентоспроможність і модернізувати свої виробничі й інфраструктурні системи. Вони сприяють перенесенню передових технологій та управлінських практик, а також сприяють упровадженню європейських стандартів і норм у різні галузі економіки України. Важливим є те, що на поведінку зарубіжних інвесторів, які здійснюють прямі інвестиції, впливають як внутрішні, так і зовнішні чинники. У висновку зазначено, що інвестиційні потоки з країн ЄС в Україну є важливим інструментом для сприяння економічній інтеграції і співпраці між цими двома регіонами.

Ключові слова: прямі іноземні інвестиції, економічна кооперація, транскордонні капіталовкладення, торговельні відносини, економічний розвиток, регуляторна політика, міжнародна торгівля, ринкова інтеграція, фінансові ринки, стабілізаційні механізми.

The article is devoted to the study of the role of investment flows in the process of strengthening economic integration between Ukraine and the countries of the European Union. The methodological basis of the research in this work is the methods of collecting and comparing information, as well as analysis, synthesis and generalization. Using these methods, the authors conducted a comprehensive study of the role of investment flows in strengthening economic integration between Ukraine and the EU countries. It was noted that investment flows play a key role in the integration of Ukraine into the European space. Foreign investments, in particular, help Ukraine to increase its economic potential, increase competitiveness and modernize its production and infrastructure systems. They contribute to the transfer of advanced technologies and management practices, and also contribute to the

implementation of European standards and norms in various sectors of the Ukrainian economy. Moreover, investment flows from the EU can also serve as a catalyst for reforms in the areas of legislation, governance and civil society, contributing to the convergence of Ukraine with European standards and values. It is noted that the behavior of foreign investors making direct investments is influenced by both internal and external factors. Internal factors are related to the economic situation in the country concerned, while external factors are related to the conditions in the country itself where the investment is made. In periods of economic crises and global events that have a negative impact on the life of the population and business development, investment risks increase, limiting the investment activity of foreign investors, in particular, in relation to direct investments. During the last few years in Europe, the events that provoked additional risks for European investors were: the beginning of the hybrid war in Ukraine (2014), the COVID-19 pandemic (2020-2021) and the full-scale invasion of the Russian Federation into Ukraine (from 2022 r.). The conclusion states that investment flows from EU countries to Ukraine are an important tool for promoting economic integration and cooperation between these two regions, which contributes to joint economic growth and development.

Keywords: foreign direct investments, economic cooperation, cross-border capital investments, trade relations, economic development, regulatory policy, international trade, market integration, financial markets, stabilization mechanisms.

Постановка проблеми. У сучасному світі економічна інтеграція між країнами стає ключовим фактором для забезпечення стійкого економічного розвитку. У контексті України та країн ЄС інвестиційні потоки відіграють надзвичайно важливу роль у зміцненні економічної інтеграції.

Інвестиційні потоки, направлені в економіку України з боку країн ЄС, відіграють визначальну роль у формуванні інноваційного потенціалу та підвищенні конкурентоспроможності українського бізнесу. Ці потоки сприяють упровадженню передових технологій, стандартів якості та менеджменту, що відповідають європейським нормам. Крім того, вони стимулюють розвиток інфраструктури, підвищення якості робочої сили та підтримку малих і середніх підприємств.

У цьому контексті важливо розглянути роль інвестиційних потоків як механізму, що сприяє не лише економічному зростанню, але й зближенню України з європейськими стандартами, нормами та практиками.

Отже, дослідження ролі інвестиційних потоків у зміцненні економічної інтеграції між Україною й іншими країнами ЄС важливе в розумінні та підтримці процесів глобальної економічної трансформації, що визначають сучасний розвиток світової економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Роль інвестиційних потоків у зміцненні економічної інтеграції між Україною й іншими країнами ЄС досліджували у своїх працях такі вітчизняні дослідники: І. Біла [1], О. Михайленко [3], Н. Красникова [3], Ю. Орел [5], О. Кулініч [5], І. Причепа [7], О. Сметанюк [7], О. Ратушняк [7], О. Шубалий [12] та інші.

Так, О. Михайленко та Н. Красникова дослідили вплив іноземних інвестицій на економіку України в умовах глобалізації [3].

Автори аналізують динаміку надходження прямих інвестицій у країну за 2010–2019 рр., урахувавши періоди найбільших коливань і встановлюючи причини цих змін. Також дослідники провели порівняльний аналіз структури надходження іноземних інвестицій за роками і видами економічної діяльності та запропонували напрями покращення інвестиційного клімату в Україні.

І. Причепа, О. Сметанюк й О. Ратушняк проаналізували інвестиційну політику ЄС в контексті зовнішньоекономічних відносин з Україною [7]. Науковці розглянули особливості та завдання цієї політики, зосереджуючись на інвестиційній взаємодії з третіми сторонами та підтримці країн-сусідів, зокрема України. Також було запропоновано механізм дії Плану зовнішніх інвестицій ЄС, що передбачає мобілізацію інвестицій, покращення інвестиційного клімату та загальної політичної ситуації в країнах-партнерах. Ю. Орел й О. Кулініч аналізують вплив дерегуляції на відновлення економіки України після війни, зосереджуючись на публічно-управлінському аспекті. Дослідження [5] виявило, що основні проблеми регуляторного середовища включають ліквідацію корупції, підвищення доступності державних програм і податкову реформу. Науковці зазначили, що успішна дерегуляція може сприяти залученню інвестицій, зростанню підприємництва та створенню нових робочих місць, а отримані результати можуть слугувати основою для подальшого розвитку та впровадження дерегуляційних заходів. Стаття О. Шубалого [12] присвячена аналізу поведінки європейських інвесторів під час війни в Україні. Автор визначив особливості інвестиційної поведінки зарубіжних інвесторів і шляхи співпраці в період повоєнної відбудови.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на різноманіття досліджень щодо ролі інвестиційних потоків у зміцненні економічної інтеграції між Україною й іншими країнами ЄС, деякі аспекти залишаються недостатньо дослідженими або вимагають подальшого розвитку.

Однією з таких невирішених частин є вивчення впливу політичних факторів на інвестиційні потоки між Україною та країнами ЄС. Макроекономічна нестабільність, законодавча база, геополітична ситуація та інші політичні чинники можуть впливати на рівень інвестицій та економічну інтеграцію. Цей аспект варто дослідити глибше для кращого розуміння механізмів взаємодії між політичними й економічними процесами.

Мета статті полягає в дослідженні ролі інвестиційних потоків у процесі зміцнення економічної інтеграції між Україною та країнами ЄС.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сучасному етапі інтеграційні процеси між Україною та ЄС відіграють ключову роль у формуванні та розвитку стратегічних партнерств. Аналіз стану цих процесів указує на поступове зближення України з ЄС, але й одночасно відзначає важливі виклики та перешкоди на шляху до повноцінної інтеграції.

Розвиток й основні тенденції в цьому контексті відображають стрімке вдосконалення законодавства, зміцнення торговельних й економічних зв'язків, а також важливі кроки у сфері політичної конвергенції. Однак, залишаються відкритими питання щодо реформування правової системи, боротьби з корупцією та забезпечення стабільності в регіоні, які потребують подальшої уваги й удосконалення стратегічних підходів для досягнення взаємно вигідних результатів.

Слід зазначити, що намір України розбудувати зв'язки з ЄС вперше висловлено в Постанові Верховної Ради України від 02 липня 1993 року «Про Основні напрями зовнішньої політики України» [9].

Початкові кроки у відносинах між Україною та ЄС зроблено в грудні 1991 року, коли Міністр закордонних справ Нідерландів, у своєму листі від імені ЄС офіційно визнав незалежність України. Далі стратегічний курс України на європейську інтеграцію підтверджено та розвинуто у Стратегії інтеграції України до ЄС, прийнятій 11 червня 1998 року, та Програмі інтеграції України до ЄС, схваленій 14 вересня 2000 року. У них визначено довго-

строкову стратегічну мету – європейська інтеграція України.

Згідно зі статтею 11 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» [8] однією з основоположних засад зовнішньої політики України є забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний і правовий простір з метою набуття членства в ЄС. Ця стратегічна мета визначається в контексті бажання України реалізувати європейські цінності, стандарти та норми в різних сферах свого суспільства й економіки.

У цьому контексті інвестиційні потоки відіграють ключову роль у здійсненні інтеграції України в європейський простір. Іноземні інвестиції, зокрема, допомагають Україні збільшувати свій економічний потенціал, підвищувати конкурентоспроможність і модернізувати свої виробничі й інфраструктурні системи. Вони сприяють перенесенню передових технологій та управлінських практик, а також сприяють упровадженню європейських стандартів і норм у різні галузі економіки України. До того ж інвестиційні потоки з ЄС можуть також слугувати каталізатором для реформ у сферах законодавства, управління та громадянського суспільства, сприяючи зближенню України з європейськими стандартами й цінностями.

Слід зауважити, що інвестиційна політика ЄС відзначається своєю виваженістю, послідовністю і збалансованістю [7]. Вона визначається міжнародним характером і спрямована на досягнення конкретних цілей і пріоритетів через використання відповідних механізмів й інструментів, що діють у межах установленого правового поля.

У контексті своєї інвестиційної політики ЄС докладає значних зусиль у підтримку країн-партнерів. Для цього передбачається мобілізація інвестицій, активізація технічної допомоги та покращення інвестиційного клімату та загальнополітичної ситуації в цих країнах. Незважаючи на внутрішні проблеми, ЄС продовжує активно фінансувати пріоритетні інвестиційні програми й розширює свої межі, приймаючи нових членів.

І. Причепа, О. Сметанюк й О. Ратушняк зауважують, що окремі фінансово-інвестиційні інститути ЄС є важливими гравцями на світовій арені та стратегічними партнерами для України [7]. Потреба в західних технологіях й інвестиціях, модернізація країни та дотримання демократичних стандартів сприяють укріпленню євроінтеграційного курсу України і

відображають важливість позитивного іміджу країни у міжнародному співтоваристві.

Інвестиційне співробітництво між Європейським Союзом та Україною представляє собою складну систему відносин, що базується на комплексній взаємодії регіональної, державної та наднаціональної політики ЄС з відповідними інструментами співпраці на кожному рівні. Ця взаємодія включає різноманітні фінансово-економічні й інвестиційні інститути, а також різноманітні фонди та програми розвитку як Союзу, так і його країн-партнерів.

У цьому контексті розвиток інвестиційних відносин передбачає активну участь різних сторін, що включає в себе розроблення та впровадження стратегій, спрямованих на залучення й ефективне використання інвестиційних ресурсів. Крім того, співпраця між ЄС та Україною передбачає обмін досвідом, технологіями та кращими практиками для сприяння сталому економічному зростанню та підвищенню конкурентоспроможності обох сторін [6].

За період із 2017 по 2021 роки спостерігалось стійке зростання обсягів прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в Україну з країн ЄС. У 2017 році обсяг таких інвестицій становив 36,277 млрд доларів США. У 2018 році він становив 35,928 млрд доларів США, що є невеликим зменшенням на 0,83%. Проте, у 2019 році спостерігався різкий зріст на 17,68%, коли обсяг прямих інвес-

тицій досяг 42,279 млрд доларів США. У 2020 році відбулося зменшення до рівня 37,479 млрд доларів США, або на 11,35%. У 2021 році спостерігався ще більший ріст й обсяг прямих інвестицій з країн ЄС становив 45,671 млрд доларів США, що збільшилися на 21,86%. У 2022 році ПІІ збільшилися до 68,84 млрд доларів США, а у 2023 році досягли 98,32 млрд доларів США [4, с. 137–138].

Ці дані свідчать про позитивну тенденцію та зростання інтересу з боку країн ЄС до інвестування в Україну. Такі інвестиції можуть відігравати важливу роль у розвитку української економіки, створенні нових робочих місць і підвищенні рівня життя населення.

Інвестиційні потоки відіграють ключову роль у зміцненні економічної інтеграції між Україною та країнами ЄС через певні аспекти (табл. 1).

О. Красовська, О. Чатченко, І. Кирчата та Н. Антипенко також вказують на те, що міжнародні інвестиції в сектори цілей сталого розвитку (SDG) у країнах, що розвиваються, показали позитивну динаміку у 2022 році [2, с. 74]. Збільшення обсягів інвестицій відбулося, зокрема, в інфраструктурі, енергетиці, водопостачанні та санітарії, сільському господарстві, охороні здоров'я й освіті. Це свідчить про зростаючий інтерес інвесторів до проектів, спрямованих на досягнення цілей сталого розвитку, що відображається в різноманітності секторів, що залучають інвестиції.

Таблиця 1

Основні аспекти впливу інвестиційних потоків на економічну інтеграцію між Україною та країнами ЄС

№ за/п	Аспект впливу	Характеристика
1	Залучення капіталу	Інвестиції з країн ЄС дають змогу Україні залучати додатковий капітал для розвитку своєї економіки. Це може включати прямі інвестиції у виробничі потужності, інфраструктуру, технологічний розвиток тощо
2	Трансфер технологій та кращих практик	Інвестиції з країн ЄС часто супроводжуються передачею передових технологій, кращих управлінських практик і стандартів якості. Це сприяє модернізації українських підприємств і підвищенню їх конкурентоспроможності на міжнародному ринку
3	Стимулювання експорту	Інвестиції з країн ЄС можуть сприяти розвитку експортного сектору України. Вони допомагають підприємствам розширювати виробництво та підвищувати якість продукції для експорту до країн ЄС і за їх межами
4	Зближення законодавства та стандартів	Інвестиції з країн ЄС можуть спонукати до зближення українського законодавства та стандартів з європейськими. Це полегшує взаєморозуміння та співпрацю між бізнес-структурами обох сторін і сприяє підвищенню прозорості та стабільності у сфері бізнесу

Джерело: складено авторами самостійно

Водночас іноземне інвестування, незважаючи на свої потенційні переваги, може також становити загрозу для приймаючої країни з низки причин (табл. 2).

Як показує практика, ці недоліки можуть стати перешкодою для стабільного економічного розвитку та можуть негативно впливати на екологію, зайнятість і фінансову стабільність країни. Тому важливо детально аналізувати потенційні наслідки іноземних інвестицій і вживати заходів для мінімізації негативних впливів, зберігаючи при цьому користь від інвестування та сприяючи сталому розвитку економіки.

О. Шубалий відмічає, що на поведінку зарубіжних інвесторів, які здійснюють прямі інвестиції, впливають як внутрішні, так і зовнішні чинники. Внутрішні фактори пов'язані з економічною ситуацією у відповідній країні, тоді як зовнішні чинники пов'язані з умовами в самій країні, де здійснюється інвестування. У періоди економічних криз і глобальних подій, що негативно впливають на життя населення та розвиток бізнесу, зростають інвестиційні ризики, що обмежують інвестиційну активність зарубіжних інвесторів, зокрема щодо прямих інвестицій [12, с. 51]. Автор зауважує, що впродовж кількох останніх років у Європі, подіями, що спровокували додаткові ризики для європейських інвесторів стали: початок гібридної війни в Україні (2014 р.), пандемія

COVID-19 (2020–2021 рр.) та повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну (з 2022 р.) [12, с. 51].

Повномасштабна війна стала новим негативним чинником, який суттєво впливає на інвестиційний розвиток України. Ця небезпека призвела до значного зниження привабливості нашої країни для потенційних інвесторів [11].

Це також спричинило суттєве падіння Індексу інвестиційної привабливості. Так, значення інтегрального показника Індексу інвестиційної привабливості України протягом першої половини 2022 року впало на пів пункту і становило 2,17 бала з 5. Для порівняння динаміки слід зазначити, що протягом активної фази пандемії коронавірусу цей Індекс знижувався до значення 2,4 бали, а в період Євромайдану його значення коливалося в межах 1,8 балів [14].

Слід зауважити, що важливими для стабілізації та розвитку країни після війни стане притягнення іноземних інвестицій і дерегуляція бізнесу.

Ю. Орел та О. Кулініч зазначають, що загальне формулювання схематичного представлення впливу дерегуляції бізнесу на повоєнне відновлення економіки України виглядає так:

– зменшення бюрократичних – обмежень й адміністративних процедур;

Таблиця 2

Основні недоліки іноземного інвестування

№ за/п	Причина	Опис
1	Пролонгування життєвого циклу застарілих товарів і технологій	Іноземні інвестиції можуть призвести до затримки в упровадженні новітніх технологій і виробничих процесів у приймаючій країні. Це може створити проблеми з ефективністю виробництва та конкурентоспроможністю на світовому ринку
2	Переміщення екологічно небезпечного виробництва	Іноземні інвестори можуть переносити виробництво з високим рівнем забруднення в країні з менш строгими екологічними стандартами, що може призвести до загострення проблеми забруднення довкілля та здоров'я населення в приймаючій країні
3	Контроль і ліквідація підприємств	Іноземні інвестори можуть використовувати свій капітал для придбання та ліквідації підприємств у приймаючій країні, що може призвести до концентрації ринку та зростання безробіття через припинення діяльності підприємств
4	Контроль над сировинними ресурсами	Іноземні інвестори можуть бути зацікавлені в установленні контролю над сировинними ресурсами приймаючої країни, що може призвести до експлуатації цих ресурсів без належного збереження та використання власної сировинної бази
5	Відплив капіталу	Репатріація прибутків іноземних інвесторів може призвести до відтоку капіталу з приймаючої країни, що також може негативно впливати на її фінансову стабільність й економічний розвиток

Джерело: [3]

- створення сприятливого середовища для бізнесу;
- зростання фінансової стійкості й ефективного управління ресурсами;
- розвиток інновацій і технологічного прогресу;
- контроль і регулювання [5, с. 38].

Незважаючи на складну політичну ситуацію в країні, реалізовано низку важливих заходів, зокрема в інституційній площині, спрямованих на покращення бізнес- й інвестиційного клімату:

1. *Спрощення адміністративних процедур і дерегуляція господарської діяльності.* Це може позитивно позначитися на економіці, зокрема шляхом збільшення ефективності бізнесу та зменшення витрат. Зниження рівня корупції також є важливим аспектом для підвищення довіри до Уряду й стабільності.

2. *Удосконалення корпоративного законодавства.* Захист прав учасників господарських товариств може підвищити довіру до бізнесу в країні, створюючи сприятливі умови для інвестицій та розвитку підприємництва.

3. *Послаблення контролю валютних операцій.* Це дасть змогу стимулювати міжнародну торгівлю й інвестиції, а також зменшити тіньовий сектор економіки.

4. *Урегулювання питань обліку прав іноземних інвесторів.* Це важливий крок для приваблення зарубіжних інвестицій і зміцнення довіри до іноземних партнерів [10].

Водночас в інституційному полі ще є важливі проблеми, що потребують вирішення:

1. *Зміни до антикорупційного законодавства.* Посилення законодавства щодо протидії корупції може сприяти зменшенню рівня корупції та підвищенню довіри до владних структур.

2. *Захист прав й інтересів інвестора.* Забезпечення ефективного захисту прав інвесторів є ключовим для створення сприятливого інвестиційного клімату та приваблення іноземних інвестицій.

3. *Зниження відсоткових ставок на кредитування.* Зниження відсоткових ставок може стимулювати економічне зростання та підтримати розвиток підприємництва.

4. *Галузева дерегуляція адміністративних послуг.* Спрощення та прискорення процедур надання адміністративних послуг може покращити бізнес-середовище та зменшити бюрократичні перешкоди.

5. *Зменшення валютних ризиків.* Ефективне управління валютними ризиками

важливе для забезпечення стабільності фінансової системи та залучення іноземних інвестицій.

6. *Прозора приватизація.* Прозорий процес приватизації може сприяти ефективному використанню державного майна та привабленню інвестицій.

7. *Удосконалення концесійного законодавства.* Створення сприятливого регуляторного середовища для концесій може стимулювати інвестиції у важливі галузі інфраструктури та послуг.

8. *Спрощення процесів відкриття та закриття бізнесу.* Швидкий та ефективний процес реєстрації бізнесу може стимулювати підприємництво та зменшити витрати для бізнесу.

9. *Удосконалення механізмів захисту права власності.* Забезпечення ефективного захисту прав власності є важливим для стимулювання інвестицій і розвитку бізнесу.

Вирішення цих проблем може відіграти ключову роль у покращенні інституційного середовища країни та створенні сприятливих умов для економічного зростання і розвитку [13].

Висновки. Отже, інвестиційні потоки відіграють важливу роль у зміцненні економічної інтеграції між Україною та країнами ЄС. Ці потоки сприяють залученню додаткового капіталу для розвитку української економіки та розширенню обсягів торгівлі й інвестиційних зв'язків. Окрім того, інвестиції з країн ЄС часто супроводжуються передачею передових технологій, кращих управлінських практик і стандартів якості, що сприяє модернізації українських підприємств і підвищенню їх конкурентоспроможності. Також інвестиції з країн ЄС дають змогу сприяти зближенню законодавства та стандартів між Україною та ЄС, що підвищує прозорість і стабільність у бізнес-середовищі.

Загалом інвестиційні потоки з країн ЄС в Україну є важливим інструментом для економічної інтеграції та співпраці між цими двома регіонами, що сприяє спільному економічному зростанню і розвитку.

Перспективні напрями подальших досліджень. Подальші наукові дослідження можуть спрямовуватися на детальний аналіз ефективності заходів, яких уживають для залучення інвестицій з країн ЄС до України. Це містить оцінку впливу спрощення адміністративних процедур, дерегуляції господарської діяльності й інших заходів для привабливості країни для інвесторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Біла І. С. Місце України у загальносвітових потоках прямих іноземних інвестицій в умовах криз різної природи. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2022. № 5. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-02-01> (дата звернення: 01.04.2024).
2. Менеджмент «зелених» інвестицій в умовах нової архітектури / О. Ю. Красовська та ін. *Економіка. Фінанси. Право*. 2023. № 12. С. 73–76. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2023.12.14> (дата звернення: 02.04.2024).
3. Михайленко О. Г., Красникова Н. А. Вплив іноземних інвестицій на розвиток економіки України в умовах глобалізації. *Ефективна економіка*. 2020. № 7. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.7.54> (дата звернення: 02.04.2024).
4. Надвірнянський Ю. Міжнародна інвестиційна діяльність між Україною та Європейським Союзом. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 6. Том 2. С. 136–141. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6\(2\)-25](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6(2)-25) (дата звернення: 03.04.2024).
5. Орел Ю. Л., Кулініч О. В. Вплив дерегуляції бізнесу на повоєнне відновлення економіки України: публічно-управлінський аспект. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2023. № 32. Т. 34 (73). № 6. С. 32–39. URL: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2023.6/06> (дата звернення: 03.04.2024).
6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://bank.gov.ua> (дата звернення: 01.04.2024).
7. Причепя І. В., Сметанюк О. А., Ратушняк О. Г. Інвестиційна політика європейського союзу в межах зовнішньоекономічних зв'язків з Україною. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7874> (дата звернення: 01.04.2024).
8. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 01.07.2010 № 2411-VI: станом на 31.03.2023. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2411-17> (дата звернення: 02.04.2024).
9. Про основні напрями зовнішньої політики України: Постанова Верховної Ради України від 02.07.1993 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2411-17> (дата звернення: 02.04.2024).
10. Прокопчук О., Горбачова І., Мамченко Т. Іноземний капітал в економіці України. *Економіка та суспільство*. 2022. № 37. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-33> (дата звернення: 01.04.2024).
11. Тимоць М., Стахів Г. Фінансові аспекти залучення іноземних інвестицій в умовах воєнного часу. *Економіка та суспільство*. № 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-70> (дата звернення: 02.04.2024).
12. Шубалий О. Аналіз поведінки європейських інвесторів під час війни в Україні. *Економічний форум*. 2023. № 4. С. 50–55. DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2023-4-6> (дата звернення: 02.04.2024).
13. Як підвищити інвестиційну привабливість України? Відповідають учасники форуму Level UP Ukraine 2020. URL: <https://mind.ua/news/20208307-yak-pidvishchiti-investicijnu-privablivist-ukrayini> (дата звернення: 02.04.2024).
14. Official website the European Business Association. URL: <https://eba.com.ua> (дата звернення 02.04.2024).

REFERENCES:

1. Bila, I. S. (2020). Mistse Ukrainy u zahalnosvitovykh potokakh priamykh inozemnykh investytsii v umovakh kryz riznoi pryrody [The position of Ukraine in the global flows of foreign direct investments in crisis conditions of various natures]. *Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management*, (5). DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-02-01>
2. Krasovska, O. Yu., Chatchenko, O. Ye., Kirchata, I. M., & Antipenko N. V. (2023). Menedzhment "zelenykh" investytsii v umovakh novoi arkhitektoniky [Management of "green" investments within the context of the new global architectonics]. *Economics. Finances. Law*, vol. (12), pp. 73–76. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2023.12.14>
3. Mykhailenko, O. H., Krasnykova, N. A. (2020). Vplyv inozemnykh investytsii na rozvytok ekonomiky Ukrainy v umovakh hlobalizatsii [Influence of foreign investments on the development of the economy of Ukraine under the conditions of globalization]. *Efektivna ekonomika*, (7). DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.7.54>
4. Nadvirnianskyi, Yu. (2022). Mizhnarodna investytsiina diialnist mizh Ukrainoiu ta Yevropeiskym Soiuzom [International investment activity between Ukraine and the European Union]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 6(2), pp. 136–141. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6\(2\)-25](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6(2)-25)
5. Orel, Yu. L., & Kulnich, O. V. (2023). Vplyv derehuliatytsii biznesu na povoienne vidnovlennia ekonomiky Ukrainy: publichno-upravlinskyi aspekt [The effect of business deregulation on the post-war recovery of the economy of Ukraine: The public and administrative aspect]. *Scientific notes of Taurida National V.I. Vernadsky University series «Public Management and Administration»*, vol. 34(6), pp. 32–39. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2023.6/06>
6. National Bank of Ukraine. (n.d.). <https://bank.gov.ua/en/>

7. Prychepa, I. V., Smetaniuk, O. A., & Ratushniak, O. H. (2022). Investytsiina polityka yevropeiskoho soiuzu v mezhakh zovnishnoekonomichnykh zviazkiv z Ukrainoiu [European Union investment policy in the context of foreign economic relations with Ukraine]. *Efektivna ekonomika*, (5). Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7874>
8. Law of Ukraine “ Pro zasady vnutrishnoi i zovnishnoi polityky” [On the principles of domestic and foreign policy], No 2411-VI. (2010). DOI:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>
9. Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine “ Pro osnovni napriamy zovnishnoi polityky Ukrainy” [On the main directions of Ukraine’s foreign policy], No. 2411-VI. (1993). Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>
10. Prokopchuk, O., Horbachova, I., & Mamchenko, T. (2022). Inozemnyi kapital v ekonomitsi Ukrainy [Foreign capital in the economy of Ukraine]. *Economy and Society*, (37). DOI:<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-33>
11. Tymots, M., & Stakhiv, H. (2023). Finansovi aspekty zaluchennia inozemnykh investytsii v umovakh voiennoho chasu [Financial aspects of attracting foreign investment in the conditions of martial law]. *Economy and Society*, (47). DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-70>
12. Shubalyi, O. (2023). Analiz povedinky yevropeiskykh investoriv pid chas viiny v Ukraini [Analysis of the behavior of European investors during the war in Ukraine]. *Economic Forum*, vol. 1(4), pp. 50–55. DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2023-4-6>
13. Mind.ua. (2020, March 2). *Iak pidvyshchyty investytsiinu pryvablyvist Ukrainy? Vidpovidaiut uchasnyky forumu Level UP Ukraine 2020* [How to increase Ukraine's investment attractiveness? Participants of the Level UP Ukraine 2020 forum answer]. Available at: <https://mind.ua/news/20208307-yak-pidvishchiti-investicijnu-privablivist-ukrayini>
14. European Business Association. (2024). Available at: <https://eba.com.ua/en/>